

HETI



Mérleg

V. évfolyam 38. szám
1995. november 9.

INGYENES VÁROSI LAP • BÉKÉSCSABA

- Ülésezik a közgyűlés
- Ezt fújhatjuk!
- Habsburg Ottó látogatása
- A pillanat szomorúsága
- Az évad első bemutatója
- Szlovák oldal
- Békéscsaba patikái

HETI
Jegyzet

Műtárgy: fű, ág

Disszonanciák, hézagok. A zene elhallgat, a függöny ráereszkedik a zátonyokra. A tenger: csurrom kékség, idegenség. Kövekhez csapódó medúza: hajnal. Gátak robaja, ébredés hullámozása. Vízüveg. Egyre tisztábban látom, mit nem látok tisztán. Titkok: felhasítva! Mint ha a szemüvegen túl volna az óceán, pedig csak égbolt és báránnyelűk. Nagy, puha habdarabok, madártej és papírlap. Egy aláhulló tollpihe, fehér haj. Az ős kezd átbillenni télbe, köd rakódik a bokrokra, az utakon nagy, tejfehér csomagok. Ámuldozás, teória és teketória. Sűrű dér, reggeli jégvirágok. Egy helikopter tűnik fel a játszótéren, a pilóta kiszáll, összekapkodja a csendet, a meleg diót, az itt-ott még zöld fűcsomókat és elviszi a libikókát is. A gyermekek csak néznek, megdörzsölik apró ökleikkel kialvatlan szemüket. Agyó, világ! Itt már semmi nem marad meg. Nem hagyják nyugton a kályha mellé gyűjtött rőzsét, a sparhelten melegített kakaót sem. A bádögögre elgurult, a varázsló pálcája nem eltört, hanem ellopták.

KÁNTOR ZSOLT

A szokásos havi háttérbeszélgetésen gyűltek össze a város újságírói múlt csütörtökön a polgármesteri hivatalban. Olyan közérdeklődésre számot tartó témák kerültek terítékre, mint az írott és elektronikus sajtó és az önkormányzat kapcsolata, a sport finanszírozásában jelentkező problémák, a Csaba Center és az Élővíz-csatorna ügye, valamint a novemberi közgyűlés néhány napirendi pontja.

■ Az újságírók kérték

Országos viszonylatban Békéscsaba a médiiumokban gazdag városok közé tartozik. Régi probléma az, hogy miképp támogathatja a helyi sajtót az önkormányzat. Az újságírók részéről fogalmazódott meg az a felvetés, hogy az önkormányzat intézményesített támogatási rendszert alakítson ki, az esetben, ha van erre pénz. Másik kívánságuk az, hogy maradjon az önkormányzat semleges, azaz mindenki azonos elbírálás alá essen. Ezzel kapcsolatban Pap János polgármester elmondta, hogy a városi közgyűlésnek nem áll módjában jelentős összegekkel a sajtót támogatni, és nem is szeretné a piaci versengést befolyásolni. Erkölcsei támogatásban viszont minden hasznos, a város érdekeit szolgáló kezdeményezés részesülhet, továbbá az önkormányzat igyekszik napi kapcsolatot tartani a sajtóval, korrekciós és kimerítő információk adásával szeretné munkáját segíteni.

■ Gondok a sport finanszírozásában

Robbanásszerűen vonulnak ki a szponzorok a sport finanszírozásából – fejezte ki ebbéli aggodalmát Pap János polgármester, aki ez ügyben a sajtó segítségét is kérte. Pedig egyre nagyobb szükség van szponzorok támogatására, hisz 1996-ra az önkormányzat nem tudja megduplázni a sportra fordítható pénz összegét, így nehéz helyzetbe kerülhetnek klubjaink – mondta a polgármester, aki a közeljövőben beszélgetésre invitálja a potenciális támogatókat, a gazdasági élet nagyobb szereplőit, hogy Szilvássy Ferencsel, a sportbizottság elnökével megpróbálják meggyőzni őket arról, hogy érdemes – és

HÁTTÉRBEZÉLGETÉS

Egy csónakban evezünk

presztízs kérdése – a városi sportra áldozni.

■ Kilátásban egy milliárdos tőkebeáramlás

Soha nem álltunk olyan közel a Csaba Centerrel kapcsolatos tervek valóra váltásához, mint most – mondta Végh László

gazdasági alpolgármester. Mint megtudtuk, az ajánlattevők a napokban keresik fel az önkormányzatot, és ha megszületnek a megfelelő döntések, a terület beépítése elkezdődne és az eredmények már jövőre láthatóak lesznek. A tervek három-négy év alatt valósulhatnak meg, és jelentős tőke áramolna be Békéscsabára (csak az első szakasz, a terület egyharmadának a beépítése mintegy 1,5–1,6 milliárdnyi tőkebeáramlást jelentene). A Csaba Center az alpolgármester szerint egy nagy lehetőség a város számára – szépülne a környezet, plusz szolgáltatásokat biztosítana a lakók számára, valamint munkahelyeket teremtené. Továbbá olyan befektetők, cégek is megjelenhetnek, akik potenciális sportszponzorok lehetnek. Végh László úgy vélte, az egyik legfontosabb feladat Békéscsabára csábítani a befektetőket, és az ezzel kapcsolatos stratégiát már sikerült kialakítani.

■ Élővé tenni a csatornát!

Az Élővíz-csatorna beindult rendbetételéről szólva az alpolgármester reményét fejezte ki, hogy sikerül különböző pályázati pénzekhez jutni, így a meder és a part tisztítása folyamatos lenne. A fő cél a Körös szebbé tétele, és ez előbb-utóbb megvalósul!

(Sz. Sz.)



FOTÓ: VERESS ERZSI

Ezt fújhatjuk

November elsejétől elektromos alkoholszondákat fújhatunk, amennyiben az intézkedő rendőr ezt szükségesnek látja.

Az elektromos szondák bevezetését Magyarországon megelőzte egy Bács-Kiskun és Heves megyében végzett kísérlet. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ellenőrzött és ellenőrző egyaránt jól jár, hiszen a művellet nem tart sokáig és az eredményre nem kell hosszadalmasan várakozni, mint a vérvétel és laboratóriumi véralkoholszint-meghatározáson alapuló vizsgálatnál.

Az intézkedő rendőr egy, a mobiltelefonoknál alig nagyobb készülékkel (OMH Lion Alcometer alkoholszondával) végzik a mérést. Egy kis tölcseren át kell fújni, és a készülék kiírja, hogy pozitív vagy negatív az eredmény. Ha negatív, akkor nyugodtan folytathatjuk az utunkat (kivéve, ha a rendőr úgy ítéli meg, hogy a járművezető szervezetében más, a cselekvőképességet hátrányosan befolyásoló szer – gyógyszer, kábítószer – van). Ha az eredmény pozitív, akkor ugyanez a készülék egy másik, hosszúkás, henger alakú csövön történő befújásra kiírja milligramm/literben az alkoholos befolyásoltság mértékét. A 0,1 mg/l alatti mérési eredmény (amibe kb. fél-egy deciliter sör belefér) orvos szakértői szempontból nem értékelhető. Ha a mérési eredmény a 0,51 mg/l-t eléri vagy meghaladja, akkor lép munkába a másik, egy sokkal nagyobb és még „okosabb” készülék (Seres Ethylometer alkoholkoncentráció-mérő). Ez a készülék újabb kétszeri befújás után jegyzőkönyvet is készít, amelynek egyik példánya az intézkedés alá vont személyé lesz, másik példányát a rendőr a feljelentéshez csatolja. A 0,51 mg/l-es érték megfelel az eddigi 8 ezrelékes határértéknek.

A szondák jók. A legjobb persze az lenne, ha igazán szükség sem lenne rájuk...

MIKÓCZY ERIKA

SZOCIALISTA KÉPVISELŐK

Stabilitás

Október 31-én az MSZP városi szervezete meghívására Békéscsabára érkezett *Kiss Péter*, a párt alelnöke. A munkaügyi miniszter-jelölt a párt székházában találkozott a helyi sajtó képviselőivel. Az MSZP közelgő kongresszusa kapcsán *Kiss Péter* elmondta, hogy viták természetesen lesznek, de ettől függetlenül nyugodt kongresszusnak nézhetnek elébe a párt tagjai. Személyi kérdéseket firtató újságírói érdeklődésre az alelnök elmondta, hogy azok nem szerepelnek a napirendi pontok között. A kongresszusnak elsősorban arra kell megoldást találnia, hogyan lehet az MSZP belső problémáit megnyugtatóan rendezni. Hangsúlyozta, hogy a mostani helyzetben olyan lépéseket kell tenni, amelyek nem veszélyeztetik a kormányzás stabilitását.

November 3-án Békéscsabára látogatott *dr. Orosz Sándor*, a parlament mezőgazdasági bizottságának elnöke, valamint *Tóth Sándor*, Békés megyei országgyűlési képviselő, akik az agrárgazdaságot érintő törvénykezési folyamat aktuális kérdéseiről tájékoztatták az újságírókat. A beszélgetésen elhangzott, hogy tizenhárom, az agrárágazattal kapcsolatos törvény kerül a parlament elé, melynek elfogadása kedvező fordulatot hozhat a magyar mezőgazdaságban. A bizottsági elnök az elmúlt időszak osztogató politikáját bírálva arról is szólt, hogy gyökeres változtatásokra van szükség a termelők, feldolgozók és forgalmazók közötti alkufolyamatban – normális piaci rendtartás kialakítása a cél. Az MSZP és a kormány egyik fő célja az, hogy segítséget nyújtson a kistermelőknek érdekeik érvényesítésében, valamint az, hogy a meglévő szövetkezetek számára nyugodt körülményeket biztosítsanak. Újságírói kérdésre *Orosz Sándor* elmondta, hogy ő maga sincs megelégedve sokszor a Földművelésügyi Minisztérium tevékenységével; az ott tapasztalható zavarok abból adódnak, hogy az előző kormány marginális szerephez juttatta a FM-et. Végezetül az elnök annak a reményének adott hangot, hogy a kormánynak sikerül a mezőgazdaság számára jövőképet kialakítania.



■ **FOGADÓNAPOK.** November 10-én, pénteken *Sisák Péter* alpolgármester, november 17-én *Végh László* alpolgármester tart fogadónapot a városházán 8 és 12 óra között.

■ **KÖZGYŰLÉS.** Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése soron következő ülését november 9-én, csütörtökön 13 órától tartja a városháza dísztermében. Várható napirend:

Zárt ülés:

1. Vagyoni ügyek.
2. Fellebbezések és egyéb méltányossági ügyek.
3. Az 1995. évi költségvetési kiadást érintő ügyek.

Nyilvános ülés:

1. A közgyűlési határozatok teljesítésének jelentése.
2. Beszámoló az 1995. évi költségvetés III. negyedévi teljesítéséről.

3. Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése és szervei, valamint intézményei közbeszerzéseiről szóló rendelet megalkotása.

4. A közszolgáltatási díjak megállapításáról szóló rendelet megalkotása.

5. Az adórendeletek módosítása, rendelettervezet.

6. A helyi autóbusz-közlekedési díjak megállapításáról szóló rendelet módosítása – tervezet.

7. Az önkormányzati tulajdoni érdekltségben lévő vízi közműről szolgáltatott ivóvíz, valamint a szennyvíztisztítás és -kezelés díjának megállapításáról szóló önkormányzati rendelet módosítása – tervezet.

8. Az 1996–97-es tanév beiskolázási keretszámainak engedélyezése.

9. Az 1996. év kiemelkedő kulturális rendezvényei (az 1100-as évfordulóhoz kapcsolódó programok, XI. Nemzetközi Bábfesztivál, VI. Nemzetközi Nemzetiségi Néprajzkutató Konferencia).

10. Az Egészségügyi Alapellátási Intézmény vizsgálata és működtetésének alternatív lehetőségei.

11. Pályázat a működő bölcsődék tárgyi feltételeinek fejlesztésére.

12. Bejelentések.

■ **HABSBURG OTTÓ BÉKÉSCSABÁN.** November 10-én, pénteken Békéscsabára látogat *Habsburg Ottó*, az Európa Parlament képviselője, a Pán-Európa Mozgalom elnöke. A városházán látogatást tesz *Pap János* polgármesternél, majd 18.15 órakor lakossági fórumot tart a városháza dísztermében.

■ **VASASTALÁLKOZÓ.** A városi vasasszövetség nyugdíjas baráti találkozót szervez november 10-én 14 órától a Nyugdíjasok házába, a Luther u. 6/B. alá. A

BÉKÉSCSABA HÍREKBEN



A város,
ahol élünk

városban élő vasas nyugdíjasok megjelenésére feltétlenül számítanak.

■ **100 ÉVES A CSABAI BAPTISTA GYŰLEKEZET.** A békéscsabai baptista gyülekezet megalakulásának 100 éves évfordulója alkalmából november 11–12-én jubileumi istentiszteletre kerül sor az imaházban (Október 6. utca 4.). Szombaton 15 órától, vasárnap 10 és 15 órától várják a baptista testvéreket és az érdeklődőket.

■ **HIRDETÉNY.** Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlésének szociális bizottsága értesíti a lakosságot, hogy az 1995–96. évi szociális jellegű önkormányzati lakások bérbeadási névjegyzék-tervezetét a hivatal hirdetőtáblájára kifüggesztette. A tevezetre bárki észrevételt tehet.

MATRIKULA



SZÜLETÉS

Andreaszjan Miszak és Pluhár Erika fia: Gábor, dr. Bartha Imre és Harsányi Nóra fia László, Greksza János és Keneti Agnes leánya Kincső, Reiger Ferenc és Bodzás Szilvia fia Richárd, Jenei György és Duna Márta fia Márton, Balán Mihály és Ilyés Éva fia Roland, Veres Károly és Pápay Katalin fia Donát Károly, Hrabovs Pál és Csaba Krisztina leánya Nóra.



Ingyenes városi lap, Békéscsaba
Főszerkesztő:

Sztójcsev Szvetoszláv

Szerkesztő: Mikóczy Erika

Tipográfia: Gécs Béla

Kiadja Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése

Felelős kiadó: Pap János,

Békéscsaba polgármestere

Szerkesztőség: Békéscsaba,

Szent István tér 9. 5601, Pf. 112

Telefon/fax: (66) 445-676,

telefon: 452-252, telex: 93-229

Szedés: A&M Stúdió

Nyomás: Hungária-Info

Nyomdaipari Kft., Békéscsaba

Felelős vezető:

Bohus Ákos nyomdavezető

Megjelenik hetente,

27 000 példányban

Terjeszti a Magyar Posta

Elmozdulni kész pillanat szomorúsága

(Bereznai Péter és Penyaska László képzőművészek kiállítása)

Művészet és közönség bensőséges találkozásának lehetünk tanúi a Munkácsy Mihály Múzeumban. *Bereznai Péter* és *Penyaska László* egymást kölcsönösen elfogadó, de különböző alkotói szemlélet eltérő képzőművészeti hagyományokból táplálkozó művészetét tekinthetjük meg. Mindkettőjük *Gazsi Endre* pedagógus művészeti nevelő munkájának hatására fordult a képzőművészet önkifejező világához.

Útkeresésében *Bereznai Péter* a Vajda Lajos Stúdió vizuális csoportjához csatlakozott, majd a Szentendrei Grafikai Műhely, valamint az Artéria-Galéria tagjai sorába választja. A nagyterembe belépve, szokatlan-nagyméretű, „távolról” nehezen befogadható alkotásokkal szembesülhetünk. Geometrikus felbontásban sajátos „fekete” kép-relieffeket láthatunk megrendítő atmoszferikus hatást keltve. Közlebről a fekete „színtelen” festék csurgatásával egyszerre feszült és töredezett drámaiság lüktet, jelezve – ismerősök számára –, hogy véget ért a színekkel „átvérzett” alkotások kora. Szikár, puritán geometrikus formák tagolásával, valamint intuitív gondolat teljességére törekedve, amit a szegély menti lécidomok egyenlőten hosszúságú darabjainak kivezetésével ér el. Az egzaktpontos-

ság ellenére meditatív képszerkeztúrákat láthatunk. Építkezési anyaga a szerves világ, fa, vályog, toll, textil egységére utal. Ezen új geometrikus művészeti szemlélet vállalásával, Mondrian, Malevics és Dubuffet által képviselt áramlat szemlémi örvényében a vizuális jeleknek más, új összefüggéseit teremti meg. Nála nem a látott világ leképezése, hanem a felfogható világézés valóságának vizuális formába öntése a fontos, elérve azt, hogy az egész látványból ismeretlen törvények intuitív evidenciája sugározzék. *Bereznai* művészetének szemléletében a nagy egész részeként érezhetjük magunkat fenyegetettnek, a saját magunk által létrehozott civilizáció túlhajtásaként mintegy füstös, fekete érzés!

Továbbhaladva, a belső két teremben *Penyaska László* képzőművész alkotásaival szembesülhetünk. Régen várt, szív szerint való bemutatkozás az övé, hisz oly sok méltánytalanság érte saját önfejlesztő útját. *Penyaska* ösztönösebb alkotó, akit lenyűgöz *Kondor Béla* váteszi példázata, amiben nem a formai analógiák hasonlósága a fontos, hanem a vállalás áldozatos, puritán hite, a jó és rossz romantikus ellentétének saját életét befolyásoló küzdelme. Nála az emberi természet, szürreális an-

GONDOLKODÓ

Üveg-bura-lét

Szunnyadó értelem emberi formába tekerve, üveg-bura alatti lét. Meztelen, köldökét bámuló guru, a megtestesült nyugalom. Egy jóllakott, örökké éhes pók hálójában születő tanítványok, pulzáló szívek, szomjas szemek, tudásra nyitott agytekervények... kialvó láng, mindent behálózó közöny. Ifjú bölcssek, vén reménykedők – csodálatra méltó sorsok, egymás mellett sodródó bárkák a szabadság hullámain. Pénz, hatalom, szex; tudás-szomj, az alkotás mámora, az örökkévalóság szele... Félre az útból!... A konvencionális tömeg lázadzik a szellem törekény és kiirthatatlan természete ellen... csak a gyerekeket fogadd be, mesterem, a többi tudatlan aranyba temesd, hogy élvezhessék a béke zamatát és ne csalekedjenek! Így néma marad a folyó és örök a teremtő nyugalom.

SZTOJCSEV SZVETOSZLÁV

gyalainak „ítélkezése” nem karddal fenyegetett. Művészetében a sors tragikus ellentmondásait nem a megsemmisülésben „oldja fel”, hanem az eltűnésben, a kivonulásban, a metamorfózis lehetőségében és igézetében. Ebben az értelemben számára az alkotás valóságos terápia, a vágykiélés terepe. Újkorai törvények szellemében ikonosztályokat készít, amiket egyre kisebb raszterekre, négyzetekre bont, amin emberi történéseket láthatunk a „fióklét” metafóráját ábrázoló eszközök komponálásával. A határtalanság megkísértése a repülés dimenziójának, ciklusba foglalt grafikai feldolgozása majd installálása, az önmaga által felvetett koncepció egyénített megjelenítése. Légies korpuszai, a kereszt motívum elősejllő használatát sajátos iszterkeresést feltételez, aminek átlényegítése szellemrokkantó megváltás lehet, de meg kell

kísérelni... A közlési kényszer állandó készítése hozta létre a hulladékplasztikát is, ami rendkívül érdekes vizuális eredményeket mutat fel (drótplasztika), kijelölve újabb irányokat a huszadik századi folklór útjain. Összegezve: *Penyaska László* tárlata tisztázó önvalomás folyamata, a kezdetektől a maig ívelően. Teljes önmagát akarja megmutatni, létértelmezésének minden fontos művészeti mozzanatával; végre az idő utolérte önmagát, és létrejöhett a nagy bemutatkozás – sokunk öröme!

SZILÁGYI ANDRÁS

Miért?

Gyerekek, szülők, óvónők az óvoda előtt, rendőrök a csoportszobákban, a folyosón és az öltözőkben – az éjszaka megint betörték.

Csodálkozó, ártatlan gyerekszemek merednek riadt-kíváncsian az ajtóra és záporoznak a kérdések: „Anyu! Miért nem lehet bemenni? Miért törtek be? Mit kerestek a mi szobánkban?”... „Miért vitték el a mesemagnót? Anyu! Ugye nem bántották a Zsófi babát?” „...Apu! A betörő gonosz bácsi? Nem szereti a gyerekeket? És neki van gyereke?”... „Anyu! A betörő járt oviba gyerekkorában? Miért vitte el azt, ami az ovié?”

Apuk, anyuk és óvónők állnak értetlenül az ajtó előtt. A kérdésekre nincs válasz...

● ● ●

A Fővenyes Úti Óvodába betörték október 30-ra virradóra. Az óvodából többek között elvitték a hosszúbélyegzőt is, amelyen a következő szerepel: Fővenyes Úti Óvoda, Békéscsaba, Fővenyes u. 1/A.



Irodabútor Békéscsabáról!

Komplett, variálható irodabútorok, bőr és szövet irodai székek nagy választékban.

Képviselet márkák:

Garzon
Falco
Assmann
Quark
Odeon



EURÓPA IRODABÚTOR-SZAKÜZLET
Békéscsaba, Andrassy út 11-17., I. emelet (bejárat az Európa könyvesboltnál) Tel./fax: 66/443-363

IBSEN:

A nép ellensége

Személyek és igazságok



FOTÓ: VERESS ERZSI

Ardeleán László, Gáspár Tibor és Vékony Anna

Minden ember valamilyen mértékben kiszolgáltatott valakinek vagy valaminek. Olyan állapot nem létezik, amelyben semmiféle kiszolgáltatottság nincs. Kérdés az, hogy ez az állapot

olyan mértékű-e, ami a saját meggyőződésünk és lelkiismeretünk szerinti véleménynyilvánításunkat és az élet normális lefolyását kritikussá teszi. Ilyen akkor van, ha kimondjuk etikai mércénk szerinti véleményünket, veszélyeztetve ezzel szabadságunkat, esetleg életünket. Szuverén gondolkodónak azonban csak akkor nevezhetjük magunkat, ha vállaljuk az igazság kimondását akkor is, ha rizikóval jár. Legegyszerűbb úgy gondolkodni, ahogy ránk parancsolnak. Legnehezebb az embernek a saját fejével döntéseket hozni. Mindig valahonnan fúj a szél. Ha valaki mond valamit (jó hangosan), mindenki utána mondja, mert ha nem, akkor ő az áruló. Az emberi lét lényege pedig az lenne, hogy önállóan gondolkodjunk és döntsünk. Lényegében ezek a gondolatok fogalmazódnak meg a Jókai színház most bemutatott darabját nézve.

A történet itt is röviden leírható, mint a legtöbb mű esetében. A kisvárosi fűrdőorvos döbbenően tapasztalja, hogy a gyógyulni

vágyó odalátogatók közül egyre többen megbetegszene. A mérgezett víz okozza ezt, melyet a maroknyi városvezető – szakmai érvek ellenére – szennyezett területen vezetett keresztül. Az igazság kimondása gazdasági érdekeket sért, súlyos pénzbe kerülne a helyreállítás. Törvényszerű tehát az összeütközés a hatalmat megtestesítő polgármester – az ibseni dramaturgia csavarjaként a főhős fivére – és az orvos között. A megoldás egyszerű lenne, de a pénzügyi érdekek miatt az igazmondó doktor semmissé tétele látszik olcsóbbnak. A népet könnyű manipulálni, ezt azóta tudjuk, amióta egyenként Jézust kiáltottak, együttesen mégis Barabást visszhangoztak.

Nyilvánvaló, hogy a darab mögött Ibsen mást akar elmondani, mint egy történetet a jó és rossz emberekről. Konter László rendezői felfogása sem elandaltani akarja a nézőt, sokkal inkább figyelmeztetni jelenkori állapotainkra. Mostanra a gazdasági elit annyira megerősödött,

hogy a kulturális élet alakjai saját érdekeiket csak saját belső viszonyaik tisztázásával tudják érvényesíteni. Az önmagán túlmutató probléma ebben az esetben az etikus ember. Gáspár Tibor – a tömegeket gondolkodásban megelőző főhős – tehetségéhez méltó feladatot kapott. Polgármester szerepében debütált Békéscsabán Karczag Ferenc. A többi művész számára a minden korban aktuális kisemberi sorsok nyújtanak „lubickolási lehetőséget” karakterszerepek megformálására.

Premier volt a Jókai színházban, az évad első bemutatója. Egy olyan produkciót láthat a publikum, ami nem üzemszerű darab, hanem, amiben felfedezhetünk valamit.

CS. TÓTH JÁNOS

A TEVAN KIADÓ ÚJDONSÁGA

HAAS GYÖRGY

Második Trianon

Haas György másfél évtizedig volt a Szabad Európa Rádió külső munkatársa Bécsből. Több mint húsz éven keresztül az Irodalmi Újság ausztriai képviselője és publicistája. Írásait közzölték: Új Látóhatár, Új Európa, Katolikus Szemle, Szivárvány, Magyar Híradó, Életünk,

Nemzetőr és Kanadai Magyar-ság. 1990 után több hazai sajtóorgánumban láttak napvilágot cikkei.

Európáért címmel 1992-ben jelent meg első könyve, melyben a Habsburg Ottóval készített interjúk kerültek kiadásra. A Független Kisgazdapárt országgyűlési frakciójának külpolitikai szakértője.

Mint közíró az újkori magyar történelem fehér foltjainak feltárását tekinti fő feladatának.

CSTJ.

A városi szociális kerekasztal alakuló összejövetelét

november 15-én, szerdán 15 órai kezdettel tartja a városháza dísztermében.

Mindegy, hogy javítóműhelyt, szaküzletet, könyvelőirodát, tolmácsot, szállítási vállalkozót, vagy BÁRMIT KERES,

a Yellow Phone®

»Sárga telefon«
információs szolgálat segít Önnek!

66/325-769

Munkanapokon 8–18 óráig.

Tisztelt ismeretlen Vállalkozó!
Miért ne ajánlhatnánk Önt is?...

Felhívás

Békéscsaba Megyei Jogú Város Szlovák Kisebbségi Önkormányzata a rendelkezésre álló szerény kereteken belül

anyagilag is támogatni kívánja

a békéscsabai szlovákság fennmaradása érdekében kifejtett kulturális, oktatási, hagyományőrzési, illetve a szlovák azonosság tudat elmélyítését, a nyelvhasználat szélesítését legjobban szolgáló tevékenységeket.

Ezért felhívja azokat a békéscsabai oktatási és egyéb intézményeket, szervezeteket, együtteseket és magánszemélyeket, amelyek, illetve akik anyagi támogatásért folyamodnak, hogy igénybejelentésüket

1995. november 20-ig

juttassák el a szlovák önkormányzat címére (Békéscsaba, Szabadság tér 11–17. III. em. 14.).

Az igénybejelentésnek tartalmaznia kell a vonatkozó konkrét célt, illetve feladatot, valamint a teljes költségfordítást és a kért támogatás összegét.

Az igények elbírálására és a megítélt összegek folyósítására 1995. december 5-ig került sor.



T & D Kft.

Békéscsaba, Szabadság tér 11–17. III. em. 22.

Magyar–Német Kft.

Az alábbi tanfolyamokat indítjuk:

– belföldi áru fuvarozó	5 600 Ft
– belföldi személyszállító	5 600 Ft
– ADR	10 800 Ft
– nemzetközi áru fuvarozó	16 100 Ft
– nemzetközi személyszállító	14 800 Ft
– nemzetközi áru fuvarozó és személyszállító	22 400 Ft
– könnyű- és nehézgépjármű	16 100 Ft

Kedvezményesen nálunk!

Áraink a vizsgadíjat is tartalmazzák!

Jelentkezés: Elek Julianna, 06-66/447-247/173 mellé.

FIGYELEM!

A hiteles tájékozottság mindannyiunk létérdeke!

OLVASSA A MAGYAR FÓRUMOT!

(x)

NÁRODNOSTNÁ MOZAIKA

Po 13 rokov dnes už máme

20. Október, 1995. Na tento deň asi sa budú pamätať študenti Slovenského Gymnázia a základnej školy v Békésskej Čabe, keď ten deň otvorili slávnostne ich novú telocvičňu. Áno. Novú telocvičňu, na čo sa čakalo 13 rokov. Počas tých dlhých 13 rokov deti museli cvičiť na ihrisku, či pršalo, či padal sneh alebo bol vietor. Ale tie časy už prešli, a v živote hodín telocviku začína nová etapa.

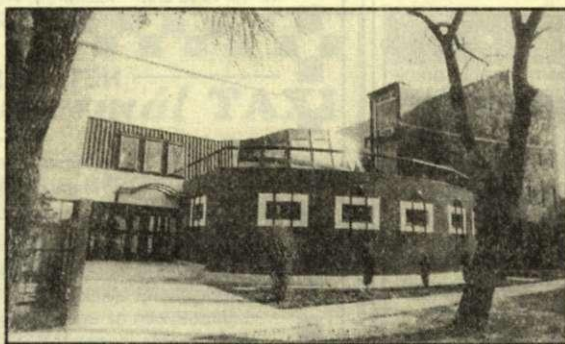
Predovšetkým pozrime, pri akých podmienkach a ťažkostiach sme dostali túto časť našej školy.

Koncom minulého roku valné zhromaždenie Békésskej Čaby sa už konečne rozhodlo, že dostaneme dávno čakanú budovu.

S radosťou sme sledovali, ako začali prácu robotníci na dvore našej školy. Ale naša radosť sa po niekoľkých týždňoch zlomila, keď z finančných problémov prácu nepokračovali. Slovenská menšinová samospráva využila svoje právo veta, teda rokovali s mestskou samosprávou a na konci rokovania sa dohodlo tak, že do 31. septembra sa skončí stavanie telocvični.

Počas približne polroka sme sledovali, ako nám rastie nová budova, naša telocvičňa. Boli sme plní očakávania a zvedavosti, kedy ju dostaneme a vstúpime poprvýkrát do novej budovy. A 20. Októbra prišiel ten deň, kedy sme ju slávnostne otvorili a prebrali aj zástavu školy, ktorú sme dostali tiež od mesta.

Celodenné programy sa začínali o 10. hodine, keď telocvičňa už bola plná hosťami. Pri tejto slávnostnej príležitosti nás navštívili aj vzácní hostia: primátor župného mesta Békésskej Čaby, János Pap, poslanec parlamentu, Károly Tóth, odborná referentka Úradu pre národné a etnické menšiny, pani Klára Bencsková, predseda Celostátnej slovenskej samosprávy, Michal Mata, predstaviteľ Národnostného oddelenia Ministerstva školstva a kultúry, Anton Paulik, predstavitelia samosprávy Békésskej Čaby a samozrejme nechý-



balí ani členovia Slovenskej samosprávy nášho mesta.

Riaditeľ našej školy, Ján Sutyinszky s dojatím držal v ruke symbolický kľúč novej časti našej školy, ktorý mu odovzdal primátor nášho mesta, János Pap. Ja si myslím, že nielen riaditeľ bol dojatý, ale aj my, všetci, ktorí sme boli prítomní, keď v živote školy ten

moment bol historickým. Pri tejto slávnostnej príležitosti sme dostali aj pekné slová a blahoželanania, ktoré nám podali: odborná referentka Úradu pre národné a etnické menšiny, Klára Bencsková a predseda Celostátnej slovenskej samosprávy, Michal Mata, ktorý v mene ČSS odovzdal nášmu riaditeľovi aj skromnú finančnú podporu.

V živote školy je slávnostným momentom aj to, keď študenti môžu prebrať zástavu školy. Teda v piatok sme mali dvojitzú slávnosť, keď predstavitelia študentskej samosprávy, Marta Hrasková a Csaba Sipiczki prebrali zástavu školy, na ktorej popri dvojazyčných riadkoch modrá farba symbolizuje naše mesto.

Po slávnostných momentoch sme sa dali do oslavy, ku ktorej nám dobrú náladu a zábahvu zabezpečili naši hostia: až do večera dychovka zo Slovenského Komlóšu a samozrejme tanečníci, majoretky, skupiny jazbaletu a aerobiku. Počas dňa sme sa cítili veľmi dobre. Deti a dospelí tiež. Naše deti mali najväčší pôžitok z rýchlostných pretekov, zo spoločnej hodiny aerobiku, ktorý im viedol bývalý žiak našej školy, János Berta.

A čo povedali deti na to, že dostali novú telocvičňu? Samozrejme boli dojatí a sa radujú. Počas skúšok som videla v ich lesklých očiach radosť a dojatie. Každý sa nás spýtal, kedy budú mať prvé hodiny v „dome telocviku“. Ich otázka je prirodzená, keď oni nevedia si predstaviť, ako je možné uskutočniť gymnastiku nie na dvore alebo na ihrisku. Čaká ich „tvrdá“ práca, keď musia sa prispôbiť ka novým podmienkam, musia sa oboznámiť s novými pomôckami, ale ja si myslím, že v tomto prípade prispôbenie bude „sladké“.

Prečo mám rád slovenčinu

(Úspechy Slovenského gymnázia)

Ministerstvo školstva a vedy, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Matica slovenská, Vydavateľstvo Mladé letá, Jazykovedný ústav SAV a Spolok slovenských spisovateľov vypísali 3. ročník republikovej súťaže o najkrajšiu slohovú úlohu na tému - Prečo mám rád slovenčinu, Slovensko.

Vyzvali aj slovenské deti z iných krajín a preto sme sa súťaže zúčastnili i my, zo Slovenského gymnázia v Békésskej Čabe. Prvé úspechy sa dostavili, keď spomedzi 32 súťažných prác z Česka, Maďarska, Rumunska a Ukrajiny psota v Martine vybrala 7 najlepších medzi nimi práce Marty Hraskovej a Nándora Rakonczása.

Najväčší úspech prišiel nedávno. Vyhodnotenie súťažných prác celoštátnej súťaže v Nových Zámkoch, kde hlavnú cenu dostali študenti Marta Hrasková, Alžbeta Kvaszová a Ladislav Margittai zo Slovenského gymnázia. Marta Hrasková znovu získala hlavnú cenu aj s pani profesorkou Dr. Alicou Vnukovou, Alžbeta Kvaszová a Ladislav Margittai dostali čestné uznanie. Študentov to veľmi potešilo, keď takéto povšimnutie z krajiny predkov je pre nich veľkou motiváciou.

NÁNDOR RAKONCZÁS:

PREČO MÁM RÁD SLOVENČINU

To je dosť ťažká otázka. Veď na to nie je také ľahké odpovedať.

Keď sa ma niekto opýta, aký je vysoký strom na našom školskom dvore, alebo koľko ľudí žije v Maďarsku, to už hej, to viem!

Ale prečo ľúbim svoju materskú reč nato sa mi odpovedá veľmi ťažko. Ide totiž o vnútorný pocit človeka, o jeho vzťah k národu a aj vlastne k rodine, starým rodičom.

Veď od nich som sa naučil slovenský jazyk. To je moja najväčšia pamiatka na nich, pretože som ich mal veľmi rád. A keď sa nad tým všetkým zamyslím, neviem si ani predstaviť, že by som túto reč nepoužíval. Asi by som tým veľmi zdravil mojich starých rodičov.

A to by som nechcel, aj keď už moji starkí, bohužiaľ, nežijú.

MARTA HRASKOVÁ:

Zamyslenie o mojej Rodnej

*A predsa si sa vrátila,
moja drahá,
rodná reč.
Bola si dlho, dlho,
veľmi dlho preč!*

*Prišla si,
potichúčky, bojazlivo
a nesmelo.
Bolelo? Bolelo!*

*Tak vitaj.
A zostaň už navždy
s nami.
Patrí sa ti zostať,
s tvojimi rodnými.*

Redaktorka:
NATALIA LOPUŠNÁ



BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE

PÁLYÁZATOT HIRDET

az önkormányzat által 1995. szeptember 15-én alapított
új Vagyonkezelő Részvénytársaság

ügyvezető igazgatói

munkakörének betöltésére.

A Békéscsaba Vagyonkezelő Részvénytársaság kiemelt feladata az önkormányzati tulajdonú lakások és nem lakás célú ingatlanok hasznosítása, üzleti kezelése, az önkormányzat megbízásából ezen ingatlanok értékesítése.

Pályázati feltételek:

- felsőfokú iskolai végzettség;
- gazdasági-pénzügyi szakismeret;
- legalább 5 éves szakmai gyakorlat.

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent, ha a pályázó hasonló tevékenységet folytató gazdasági társaság vezetésében már szakmai tapasztalatokat szerzett.

A pályázathoz csatolni kell a végzettséget igazoló diplomát, vagy annak másolatát, az egyéb szakmai ismeretét igazoló bizonyítványt, szakmai önéletrajzot, három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt, a részvénytársaság működésére vonatkozó elképzelést.

A pályázat benyújtásának határideje: 1995. november 20. 12 óra.

A pályázatok értékelése: az 1995. december 7-i közgyűlésen.

Az állás betöltésének kezdő időpontja: 1996. január 1.

Bérezés megegyezés szerint.

A közgyűlés fenntartja magának a jogot, hogy a pályázatot eredménytelennek nyilvánítsa.

A pályázattal kapcsolatos felvilágosítást *Gojdárné dr. Balázs Katalinnál*, a polgármesteri hivatal vagyonkezelő irodája vezetőjénél lehet beszerezni (tel.: 441-600, 452-252/123).

A pályázatot Pap János polgármester,
Békéscsaba, Szent István tér 7. címre kell benyújtani.
Kérjük, a borítékra írja rá: „Pályázat”.

MINDENNAP

az FM 88,9 MHz-en

START RÁDIÓ 1.45–13.45

RÓNA RÁDIÓ 13.45–19.45

DÉLKELET RÁDIÓ FBI Produkció 19.45–1.45

FELHÍVÁS

Békéscsaba Megyei Jogú Város Szlovák Kisebbségi Önkormányzata, a Körösi Csoma Sándor Főiskola, a Magyarországi Szlovákok Szövetsége Kutatóintézete kétnapos

szlovák nyelvű továbbképzést szervez

a községi, városi médiában dolgozó szlovák munkatársak részére.

Időpont: 1995. december 1–2.

Helye: Körösi Csoma Sándor Főiskola
(Békéscsaba, Bajza u. 33.).

Témája: az újságírás, írott sajtó, tévé, rádió alapismeretei.

Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Jelentkezési határidő: 1995. november 15.

Jelentkezni lehet a Körösi Csoma Sándor Főiskolán *Hornokné Uhrin Erzsébetnél* írásban. Bővebb felvilágosítást ugyanitt lehet kérni a 447-447 telefonszámon.



HETI MOZIMŰSOR

1995. november 9–15.

PHAEDRA MOZI NAGYTEREM

15.45 óra: Maculay Culkin: RICHIE RICH (Rosszcsont beforr!)
(szinkronizált amerikai gyerekfilm)

17.45, 20.00, péntek-szombat 22.00-tól is!
A LÉNY (SPECIES) (izgalmas amerikai sci-fi horror)

PHAEDRA MOZI KISTEREM

16.00 és 18.30 óra: John Travolta-Tarantino-Bruce Willis:
PONYVAREGÉNY (népszerű amerikai bűnügyi komédia)

21.00 óra: Robert De Niro: BRONXI MESE (amerikai krimi)

PHAEDRA MOZI KAMARATEREM

9–11. 18.30 óra: Bunuel: A SZABADSÁG FANTOMJA
(nagy sikerű francia szatíra)

9–15. 20.30 óra: Rutger Hauer-Rebecca De Mornay: BÁRÁNYBŐRBEN
(izgalmas amerikai thriller)

12–15. 18.30 óra: Kaurismäki: VIGYÁZZ A KENDŐDRE, TATJANA!
(finn black-comedy)

HETI FILMAJÁNLAT

A LÉNY

Izgalmas amerikai sci-fi horror

Rendezte: Roger Donaldson

Főszereplők: Ben Kingsley, Michael Madsen, Forest Whitaker

Idegen lény születik a Földön. A lány fantasztikus gyorsasággal növekszik csecsemőből 21 éves szöke szexbombává. Ropant tanulékony, alkalmazkodó és csakis férfiakra vadászik...

...veszélyben az egész emberiség.

A félelmetes idegen lény teremtője az Aliennel világhírűvé vált H. R. Giger.



PIZZERIA

Csirkefogyó Gyorsbüfé

Békéscsaba, Irányi u. 10.

- Pizza
- Flekkenburger
- Calzone
- Pincho
- Muffins
- Üdítők
- Csirkefalatok
- Saláták, köretek, desszertek
- Hamburger
- Frissensültek
- Üdítők
- Jede meleg italok

Kiszállítás: 326-421

Hétfőtől szombatig 11.30–15.00 és 16.00–19.00 óráig
A Csirkefogyó gyorsbüfé hétköznap újra reggel 7 órától várja kedves vendégeit.

12–04 óráig
az
FM 104 MHz-en



VOLKSWAGEN Garage
BÉKÉSCSABA
Szabó Dezső u. 40. (volt Sallai)

☎ **66/327-173**

Nyugati típusú személy- és tehergépkocsik javítása, alkatrészellátással.

BÉLYEGZŐKÉSZÍTÉS

Automata, hagyományos, iktató-, valamint emblémás bélyegzők készítése.

GYORSNYOMDA
Békéscsaba, Szabadság tér 1-3. (nagyposta). Telefon: 447-563

TOTAL kenőanyag FORGALMAZÁSA **Ingyenes olajcsere!** **Viszonteladónak kedvezmény!**

SZAKÁLI Dekoráció
MINDEN EGY HELYEN, REÁLIS ÁRON
TELEFON: 06-30-451-572

SZOBAFESTÉS, MÁZOLÁS, TAPÉTÁZÁS

Közületeknek és magánszemélyeknek (vidéken is).

MARIK ISTVÁN
vállalkozó
Békéscsaba V., Tavasz u. 83.
Telefon: 325-921

5 éves a Thermál TAXI

Legyen Ön is a törzsutasunk – így olcsóbban utazhat!

GYORS – PONTOS – MEGBÍZHATÓ.

Személy-, teherfuvarozás, autómentés.

444-777 · 45-45-45

PÉNZTÁRGÉPEK

Pénztár-számítógépek, számítógépek, telefonok, telefaxok, másológépek, írógépek, számológépek, árazógépek, mérlegek, nyomtatványok forgalmazása.

Eredeti papírszalagok, festékkazetták és kellekék!

GARANCIA ÉS MÁRKASZERVIZ
Békéscsaba, Szerdahelyi u. 2/a.
Telefon: 325-161

SZIVACS

- Ágybetétek 3000 Ft-tól
- Gyermekágybetét 4550 Ft-tól
- Gyermekágybetét 950 Ft-tól
- Mikropiűss 750 Ft-tól

Szivacspárnák, apríték, textíliák. Eladás, méretre vágás, bevonás.

BÉKÉSCSABA, EÖTVÖS U. 4.
TELEFON: 321-520
HABÉRT

TÉRÍTÉSES éjszakai fogászati ügyelet

DR. KÖNIG JÁNOS magánrendelőjében, este 8 órától reggel 5 óráig mindennap, szombaton és vasárnap délután is.
Békéscsaba, Kolozsvári u. 3.
Telefon: 323-160.

HIRDETŐINK figyelmébe!

A keretes hirdetéseket pénteken déli 12-ig, az apróhirdetéseket hétfőn 9-ig adhatják le a szerkesztőségben (Szent István tér 9.), vagy a Gyorsnyomdában (Szabadság tér 1-3., nagyposta).

Az apróhirdetés díja 20 Ft/szó.

GYARAKINÉ ÉS TÁRSAI BT. Iroda: Békéscsaba, Reviczky u. 1/1. Telefon: 06-60/304-503

Kéressen bennünket, folyamatosan indítjuk OKJ szerinti, illetve államilag elismert tanfolyamainkat! Munkanélkülieknek és 25 év alattiaknak 10% tandíjkezdményt adunk.

- B, C, E kategóriák
- Fakitermelő
- Könnyű- és nehézgépkészítés
- ADR alap és összevont
- TIR alap és továbbképző
- Belföldi szolgáltatás
- Árufuvarozó vállalkozó
- Nemzetközi árufuvarozó vállalkozó
- Gáz- és olajtűzelőberendezés-szerelés, üzembe helyezés
- Iparigáz- és olajtűzelőberendezés-kezelő

Jelentkezni lehet naponta, a fenti címen és telefonszámon.

• APRÓHIRDETÉS •

- INGATLAN**
- Garzon ingatlanközvetítés: Wlassics sétány 3. Telefon: 448-350.
 - Békéscsaba, Szent László utca 5. szám alatti 5,5 szobás, gázfűtéses, 2 telefonos családi ház eladó. Két családnak, vagy telephelynek, lerakatnak egyaránt alkalmas. Érdeklődni személyesen vagy tel.: 444-228, 450-837.
 - Ötszobás társasház eladó a Málnás u. 4/3. alatt. Csere is érdekel.
 - Belvárosi lakás kiadó. Tel.: 453-597.
 - Üzlethelyiség kiadó irodának is. Érdeklődni: 326-292 vagy 322-657.
 - Garázs eladó a Lencsési B területén. Telefon: 06-30/454-859.
 - Újkígyós, Apponyi u. 8/1. szám alatti, 4 szoba + étkezős ház eladó, vagy békéscsabaira cserélhető.
 - Lakásnak, hétvégi háznak is megfelelő tanya eladó a Lencsési-lakóteleptől 2 km-re. Telefon: 326-203.
 - Békéscsaba központjában utcai 25-30 m²-es helyiséget vásárolnék lakásnak. Telefon: 447-372.
 - Békéscsaba, Orosházi út 135. számú házrész eladó. Üzlet kialakítható.
 - Belvárosi összkomfortos, rendben tartott kertés családi ház, valamint Mazda 626-os GLX személygépkocsi kitűnő állapotban eladó: Klapka u. 4.
 - Tartósan leállított szgk. tárolására garázs bérelhető azonnal. Telefon: 455-386, 18.30-tól.
 - Garázs eladó a Lencsési B területén. Érdeklődni a 455-474-es telefonon.
- Fekete-fehér televíziók helyszíni javítása, régebbi típusú is. Hibabejelentés telefonon: 457-334, vagy levelezőlapon: Tomka Attila, Békéscsaba, Pásztor utca 63. szám.
 - Hajdu, Energomat, Vjatka, Evrika mosógépek javítása hetvégén is. Elektron, Bartók Béla út 4. Hibabejelentés: 325-948, 454-561, 06-60/388-348.
 - Szobafestés, mázolás, tapétázás közületeknek és magánszemélyeknek is. Marik István, Tavasz u. 83. Telefon: 325-921.
 - Precíz órajavítás, valamint jó minőségű új órák eladása garanciával Sajben órásnál. Békéscsaba, Rákóczi u. 1.
 - Műanyaghegesztés! Törött, repedt műanyag alkatrészek, gépkocsi-lökhárítók, hűtők, akkumulátorok, motorokékpár-spoilerek javítása. Sipiczki Pál, Békéscsaba, Szőlő u. 114/1. Telefon: 321-207. Munkafelvétel: hétfőtől csütörtökig, 17-19 óráig.
 - Színes tv, video javítása. Kovács Attila és Társa Bt. Hibabejelentés munkanapokon 9-16-ig a 445-642, 16 után a 449-284, vagy a 322-480-as telefon-számon.
 - Gázkészülékek javítása, felülvizsgálata. Békéscsaba, Könyves u. 45. Hibabejelentés: 9-12 óráig a 456-537 számmon.
 - Villanybojlerek tisztítása, javítása. Telefon: 321-547, Csinyik Tamás.
 - Háztartási hűtők, fagyasztók javítása. Telefon: 06-20/446-986.
 - Víz-, gáz-, fűtészerezés teljes körű ügyintéssel: Gábriel Pál, Békéscsaba, Bessenyei u. 118.

- SZOLGÁLTATÁS**
- Parabola- és tetőantenna-szerelés, hifi, video javítása. Boda Béla, Békéscsaba, Csiki u. 38. Telefon: 326-931.
 - Ablakszigetelés, gumí alapanyagú légscatornás szalaggal, 20% fűtési költség-megtakarítás. Tel.: 326-906.
 - Társ- és partnerközvetítés, pótmama-szolgálat: 06-30/456-899.
 - Duguláselhárítás, vízvezeték-szerelés és -javítás. Telefon: 455-309.
 - Üvegezés! Lakások, épületek helyszíni üvegezése. Tel.: 06-60/483-712.
 - Színes televíziók javítása hetvégén is garanciával. Domokos Tamás, tel.: 06-30/432-827.
- EGYÉB**
- Ruhanevelő alakítása, javítása. Méretes szabóság. Békéscsaba, Bartók B. út 53., Balogh Lászlóné. Tel.: 324-947.
 - Keresem Bondár Mihályt, aki a Pásztor u. 95-ben lakott. Telefon: 452-693.
 - Emeletes ágy eladó: 452-607.
 - Parapetes használt konvektorokat vesznek. Telefon: 449-135, 8-16 óráig.
 - Kávédaráló eladó – 15 kg/óra teljesítményű – újszerű állapotban. Telefon: 325-841.
 - A matek megtanulható! Matematikakorrepetálás középiskolásoknak: 451-612, 17 órától.

BÉKÉSCSABA ANNO... VÁROSUNK RÉGI ÉS MAI ARCA

CSABA HAJDANI PATIKÁI

Csaba első patikája – az Aranysas – több mint száznolc- van éve, 1812-ben kezdte szolgálni a hajdanvolt Patika utca elején (mai Eötvös–Baross–Szeberényi tér találko- zása táján). A földszintes házban berendezett Aranysas első tu- lajdonosa, *Hamaliar György* gyógyszerész, 1831-ig vezette a patikát. Majd *Mudrony János* gyógyszerész már SAS patika né- ven 1856-ig működtette a jó helyen álló, világos, tiszta laborató- riumi gyógyszerterát. 1869-ben új tulajdonos, *Varságh Béla* (1840–1925) gyógyszerész vette át a patikát.

Csaba gyors fejlődése lehetővé tette a Szent István gyógy- szertár, a város második patikájának megnyitását 1869-ben. A tulajdonos, *Badics Elek* patikája nem messze a SAS-tól, a mai Baross u. 6. számú házban volt. Később, 1885-ben megnyílt a Vasút utcában (Andrássy) a Megváltó gyógyszerár (dr. *Südy István* patikája). Nyíltak aztán sorra újabb patikák: Arany- kereszt (Baross u. 34.), Szent Antal (Szar- vasi u. 21.), Magyar Korona (Vasút u. 16.), Isteni gondviselés (Deák u.), Re- mény (Gyár u.) és a II. Rákóczi Ferenc (Radó) gyógyszerár (Szabadság tér).

A mai Eötvös utca eleje – a hajdani Patika utca. Itt állhatott az Aranysas, az első csabai patika – majd a Varságh – SAS gyógy- szertár 1869–1891-ig.

Varságh Béla



id. Réthy Béla

A RÉTHY SAS patika

Varságh Béla SAS gyógyszerterára jól menő patika volt 1884-ben. Ez évben itt nyert alkalmazást *id. Réthy Béla*, friss diplomás gyógy- szerész. Mivel a patika már szűknek bizonyult, Varságh Béla a város központjában felépítendő új gyógy-szertár építési tervezésére ad megbízást *Michnay Sándor* építőnek. Az egyemeletes patikaház 1891-ben épült fel a főtéren, majdnem szemben a városházával. *Id. Réthy Béla*, aki 8 éven át alkalmazottként a SAS-ban dolgozott, 1892-ben először bérbe vette, majd pedig 1911-ben 175 000 koroná- ért megvásárolta a gyógy-szertárat. A korábban megkedvelt laborató- riumi munkát 1894-ben itt kezdte kifejleszteni, aztán a laboratórium gyárrá változott. Nagyon sikeres, védjegyzett Réthy laboratórium termé- ékek lettek: az országos hírvű pemetefű-cukorka, a kinavasbor, a mentolos és szalmiák cukorkák, a gyógy-szerkészítmények, háztartá- si vegyszerek, az illatszerek és kozmetikumok is. E készítmények gyártása a gazdasági válság éveiben kezdetben még veszteséges, aztán később mindinkább sikeres vállalkozásnak bizonyult. *Id. Réthy Béla* 1922-től fiainak, *ifj. Réthy Bélának* az egész üzem irányítását, *Réthy Imre* cégvezetőnek a SAS gyógy-szertár és laboratórium veze- tését adta át. A Justh Gy. utca felőli laboratóriumot 1940-ben emele- tesre építették át.

Id. Réthy Béla jelentős funkciókat viselt a városi közéletben. Volt tisztviselő-testületi tag, gyógy-szerészegyesület területi elnöke, csabai takarékpénztár-egyesület igazgatósági elnöke, és több más fon- tos tisztsége is volt.

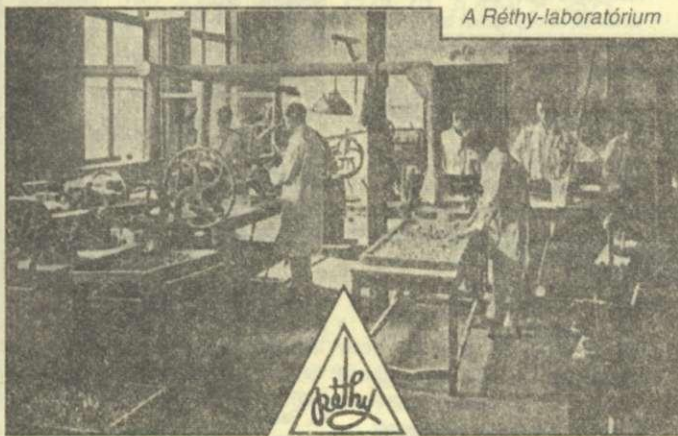
A végig folyamatosan működő SAS gyógy-szertár és az üzem be- rendezése 1944-ben leszerelésre került és a család nyugatra-mene- kült. Az államosítás után nemzeti vállalat keretében 14/1. számú gyógy-szertár néven volt ismert. Ma ismét SAS gyógy-szertár néven működik a város legforgalmasabb patikája.

A Sanopharma Gyógy-szer-kereskedelmi Vállalat és a Békéscsaba- bai Városvédő és Városszépítő Egyesület, az elmúlt héten ünnepé- lyesen avatott emléktáblát, a csabai SAS gyógy-szertár patinás, több mint százéves épületén. Az esemény méltó tiszteigés volt a 60 éve elhunyt *id. Réthy Béla* gyógy-szerész szakmai és emberi emlékének.

GECS B.



A Réthy-laboratórium



RÉTHY BÉLA

CUKORKAGYÁRA ÉS GYÓGYSZERÉSZETI LABORATORIUMA
BÉKÉSCSABA

TELEFONSZÁM: 108.

ALAPÍTVÁ 1893-BEN

Néhány híres
Réthy-termék



Justh Gyula utcai részlet – a Sano- pharma új köz- ponti épületével. E helyen műkö- dött a Réthy Vegyészeti laboratórium és cukorkaüzem az 1940-ben elkészült emele- tes épületben

FOTO: VERESS ENZI